

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Asan/5/2018
Identifikačné číslo spisu: 8016200771
Dátum vydania rozhodnutia: 21.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8016200771.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): P. S., so sídlom A. Č.. XX, IČO: 40 637 999, právne zastúpený: JUDr. Jozef Karabaš, advokát, so sídlom Ružová č. 10, Sabinov, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, Masarykova 10, Košice, o správnej žalobe vo veciach správneho trestania, o kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1S/42/2016-52 zo dňa 11. júla 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn.1S/42/2016-52 zo dňa 11. júla 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.
Konanie pred orgánmi verejnej správy

1. Na základe výsledkov inšpekcie práce vykonanej u sťažovateľa dňa 24.02.2016 vydal Inšpektorát práce Prešov (ďalej aj „prvostupňový správny orgán“) dňa 30.06.2016 rozhodnutie č. k. : P:51/2016-R, S/2016/488/11917/16, ktorým uložil sťažovateľovi podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 125/2006 Z.z.“) pokutu vo výške 7.000,- Eur, za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania podľa § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č.

82/2005 Z.z."), ktorého sa dopustil tím, že ako podnikateľ dňa 24.02.2016 o 08. hodine 35 minúte využíval závislú prácu fyzických osôb: Q. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. X, M. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. X, W. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XX a V. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. XX/XX, ktorí pre sťažovateľa vykonávali stavebné práce na pracovisku: „Rekonštrukcia budovy pre zdravotne postihnutých, bývalé vojenské kasárne, Masarykova, Prešov“ a nemal s nimi založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu - zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov platného v čase vzniku nedostatku (ďalej len „zákoník práce“).

2. Proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré žalovaný rozhodnutím zo dňa 12.09.2016 č. OPS/BEZ/2016/4908, O-556/2016 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Konštatoval, že zistený skutkový stav jednoznačne potvrdzujú relevantné listinné dôkazy, z ktorých pri svojom rozhodovaní žalovaný, ale aj prvostupňový správny orgán vychádzali, a ktoré nesporne potvrdzujú spáchaný správny delikt sťažovateľom, a to najmä protokol, dodatok č. 1 k protokolu, zápisnice o podaní informácie, výpisy z registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia, ktoré vedie sociálna poisťovňa.

3. Skutočnosť, že kontrolované fyzické osoby dňa 24.02.2016 o 08.35 hod. vykonávali stavebné práce pre sťažovateľa, vyplýva jednak z potvrdenia o realizácii sponzoringu vydaného dňa 02.03.2016 ZOM Prešov, občianskym združením ľudí so zdravotným postihnutím, z ktorého jednoznačne vyplýva, že sponzorskú pomoc v podobe sanačných prác na objekte na Masarykovej ulici poskytoval sťažovateľ a nie kontrolované fyzické osoby a sám sťažovateľ vo svojom vyjadrení k začatému správnomu orgánu zo dňa 19.05.2016 uvádzal, že o výpomoc pri rekonštrukcii objektu fyzické osoby požiadal on. Táto skutočnosť vyplýva aj zo zápisnice o podaní informácie, kde sťažovateľ uvádzal, že s menovanými osobami nemal založený žiaden pracovnoprávny vzťah ani iný právny vzťah a účtovníčka mala pripraviť dohody. Rovnako ide o dohodu vo vzťahu k odmene. Akcentoval, že ekonómka ich neprihlásila do sociálnej poisťovne, keďže sťažovateľ čakal, či dostane zákazku napevno.

4. Žalovaný považoval za jednoznačne preukázané, že sťažovateľ dňa 24.02.2016 o 08.35 hod. využíval závislú prácu uvedených fyzických osôb bez ich prihlásenia do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového poistenia vedeného sociálnou poisťovňou, a teda si nespĺnil povinnosť ustanovenú zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov tým, že kontrolované fyzické osoby neprihlásil do registra vedeného v SP najneskôr pred začatím výkonu činnosti zamestnancov.

5. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaný zdôraznil, že inšpektori práce pri výkone inšpekcie práce postupovali v súlade s platnými právnymi predpismi. Kontrolované fyzické osoby žiadnym spôsobom neovplyvňovali a skutkový stav zistili dostatočne a rovnako zabezpečili dostatok dôkazných prostriedkov na konštatovanie porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania.

6. Ďalej konštatoval, že závažnosť zisteného nedostatku spočíva v tom, že nelegálna práca, nelegálne zamestnávanie je stále závažným pracovnoprávnym problémom spoločnosti, ktorý je potrebné eliminovať a v záujme právnej ochrany zamestnancov je zamestnávateľ oprávnený začať udeľovať pracovné úlohy zamestnancom až po založení pracovnoprávneho vzťahu. Uvedenú povinnosť si sťažovateľ nespĺnil, čím sa dopustil nelegálneho zamestnávania uvedených fyzických osôb a argumentácia žalobcu, že si riadne plnil svoje povinnosti voči štátu nie je spôsobilá privodiť pre neho priaznivejší záver.

7. Príslušné ustanovenia zák. č. 125/2006 Z.z. a zák. č. 82/2005 Z.z. správnym orgánom nedávajú možnosť upustiť od potrestania za správny delikt alebo odpustiť uloženie pokuty, ale ukladajú povinnosť správnomu orgánu sankcionovať konanie, ktoré naplní znaky skutkovej podstaty správneho deliktu nelegálneho zamestnávania a to v minimálnej sume 5.000,- Eur, ak ide o nelegálne zamestnanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne. Záverom konštatoval, že uložená sankcia v sume 7.000,- Eur je primeraná, plní preventívnu funkciu, a keďže bude citelná k majetkovej sfére sťažovateľa, splní aj svoju represívnu funkciu a odradí ho od ďalšieho nezákonného konania v budúcom období

II.

Konanie pred správnym súdom

8. Proti preskúmanému rozhodnutiu podal sťažovateľ v zákonnej lehote správnu žalobu na Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a navrhol toto rozhodnutie zrušiť a vrátiť vec žalovanému na ďalšie konanie. Alternatívne navrhol, aby krajský súd znížil výšku uloženej pokuty.

9. V podanej správnej žalobe najmä uviedol, že

- prvostupňový správny orgán uložil pokutu bez dostatočne zisteného skutkového stavu veci;
- dňa 24.02.2016 fyzické osoby nevykonávali závislú prácu pre sťažovateľa, ale pomocné stavebné práce pre občianske združenie ZOM Prešov v rámci sponzorskej pomoci z dôvodu bezodkladného odstránenia škôd na budove;
- prvostupňový správny orgán si svojvoľne prevzal do zápisníc len tie výpovede osôb, ktoré považoval za vhodné a potrebné pre začatie správneho konania, ktoré navyše nie sú presnými výpoveďami osôb;
- dňa 25.02.2016 boli fyzické osoby ako zamestnanci prihlásení sťažovateľom ako zamestnávateľom do sociálnej poisťovne, keďže uvedeného dňa pracovali pre sťažovateľa na základe dohody a za výkon práce bola dohodnutá odmena a dňa 24.02.2016 nebol dôvod na ich prihlásenie, pretože nešlo o výkon závislej práce zamestnancov pre zamestnávateľa;
- podľa výpisu z podnikateľského účtu vedeného v Československej obchodnej banke, a.s., za obdobie od 29.02.2016 do 06.07.2016 sťažovateľ nemal z vykonania sanačných prác žiaden príjem a išlo výlučne o sponzorskú činnosť;
- vykonaním ústneho pojednávania by došlo k objasneniu skutkového stavu veci a k odstráneniu rozporov medzi závermi správneho orgánu a tvrdením sťažovateľa;
- preskúmané rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené, čo má dopad na jeho preskúmateľnosť a zákonnosť;
- žalovaný sa nevysporiadal s jednotlivými námietkami a dôkazmi;
- v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia chýba uvedenie všetkých relevantných listinných dôkazov, ktoré by jednoznačne potvrdzovali skutkový stav zistený výkonom inšpekcie práce, rozbor dôkazov a ostatných podkladov, dostatočné vysvetlenie, akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov, ktoré dôkazy vzal do úvahy, aký skutkový stav na ich základe zistil a ako tento skutkový stav posúdil z vecného hľadiska po právnej stránke, ako i uvedenie všetkých podstatných vyhodnotení vykonaných dôkazov a to v ich vzájomných súvislostiach, ktoré by boli oporou výrokovej časti napadnutého rozhodnutia;
- uložená pokuta je pre sťažovateľa likvidačná.

10. Krajský súd v Prešove dospel k záveru o tom, že správnu žalobu je potrebné zamietnuť z dôvodu, že

- z vysvetlenia podaného sťažovateľom pred začatím správneho konania ani z vysvetlenia podaného fyzickými osobami nevyplýva, že tieto vykonávali sponzoring pre občianske združenie pre zdravotne postihnutých ZOM Prešov v rámci sponzorskej činnosti;

- z vysvetlení podaných fyzickými osobami vyplýva, že tieto boli k sťažovateľovi vo vzťahoch nadriadenosti a podriadenosti, vykonávali jeho pokyny a mali určený pracovný čas;
- v prípade sponzoringu pre občianske združenie ZOM Prešov, tento sponzoring vykonával sťažovateľ prostredníctvom iných osôb, čo vyplýva z potvrdenia ZOM Prešov zo dňa 02.03.2016;
- sťažovateľ po oboznámení s obsahom protokolu zo dňa 28.02.2016 v protokole uvedené skutočnosti iba vzal na vedomie, pričom mu nič nebránilo v tom, aby otázku prác v objekte uviedol;
- sťažovateľ neuviedol aké skutočnosti mali byť predmetom ústneho pojednávania;
- správne orgány dostatočne zistili skutkový stav a konanie sťažovateľa správne subsumovali pod ust. § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 písm. b/ zák. č. 82/2002 Z.z.;
- z odôvodnení rozhodnutí jednoznačne vyplýva, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, aké úvahy viedli správny orgán pri hodnotení dôkazov, ako bola použitá správna úvaha pri použití právnych predpisov, na základe ktorých správne orgány rozhodovali, a ako sa vyrovnali s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia;
- nie je zrejmé, akú správnu úvahu mali správne orgány uvádzať, keď jednoznačne uviedli, že sťažovateľ

v správnom konaní vierohodným spôsobom nepreukázal, že jeho tvrdenie o sponzoringu zodpovedá realite;

III.

Kasačná sťažnosť žalovaného, stanovisko žalobcu

11. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ včas kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) a navrhol ho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

12. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že

- dňa 24.02.2016 fyzické osoby vykonávali pomocné stavebné práce pre občianske združenie ZOM Prešov v rámci sponzorskej pomoci, s čím sa krajský súd vôbec nevysporiadal;
- sťažovateľ predpokladal, že v správnom konaní bude riadne vypočutý a vysvetlí správne mu orgánu dôvod prítomnosti osôb na objekte na Masarykovej ul. v Prešove. Správny orgán však sťažovateľa nevypočul a uloženie pokuty postavil iba na výpovediach, ktoré boli poskytnuté pred začatím správneho konania;
- správny orgán si svojvoľne prevzal do zápisníc len tie výpovede osôb, ktoré považoval za vhodné a potrebné pre začatie správneho konania, ktoré navyše nie sú presnými výpoveďami osôb;
- sponzorská činnosť v podobe sanačných prác dňa 24.02.2016 bola potvrdená občianskym združením;
- z výpisov z podnikateľského účtu vedeného v Československej obchodnej banke, a.s. za obdobie od 29.02.2016 do 06.07.2016 vyplýva, že sťažovateľ nemal z vykonania sanačných prác žiaden príjem a išlo výlučne o sponzorskú činnosť, s čím sa žalovaný a ani krajský súd vôbec nevysporiadal;
- sťažovateľom predložené dôkazy neboli správnym orgánom riadne vyhodnotené;
- rozhodnutia správnych orgánov sú vydané v rozpore s § 46 Správneho poriadku, a ich postup je v rozpore s ustanovením § 3 ods. 5 Správneho poriadku v nadväznosti na § 32 ods. 1 a § 46;
- žalovaný sa s námietkami sťažovateľa a ním predloženými dôkazmi vôbec nevysporiadal, resp. na niektoré reagoval v 4 odsekoch preskúmaného rozhodnutia, ktoré považuje sťažovateľ za marginálne;
- krajský súd sa dostatočne a vyčerpávajúcym spôsobom nevysporiadal s námietkami uvedenými v správnej žalobe;
- krajský súd sa nezaoberal návrhom na zníženie výšky uloženej pokuty, ktorá je pre sťažovateľa likvidačná;

13. Žalobca navrhol kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť.

IV.

Právne závery kasačného súdu

14. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal žalovaný v lehote včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.) s prihliadnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 195 S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 461 ods. 1 S.s.p.).

15. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 21. januára 2020 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

16. V prejednávanej právnej veci je nesporné, že dňa 24.02.2016 bola u sťažovateľa a v dňoch 29.02.2016 a 02.03.2016 na inšpektoráte práce vykonaná inšpekcia práce zameraná na kontrolu

dodržiavania zákazu nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania. Pri jej výkone bolo zistené porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania sťažovateľom, ktoré bolo zdokumentované protokole zo dňa 29.02.2016 č. IPV-71-50-1.2/P-E28-16, 2016/95, 2016/4752, v ktorom bolo sťažovateľovi vytknuté využívanie závislej práce 4 fyzických osôb, s ktorými nemal založené pracovnoprávne vzťahy podľa Zákonníka práce. Tento skutok bol v protokole kvalifikovaný ako nelegálne zamestnávanie a žalobcovi bolo nariadené odstrániť zistené nedostatky a uviesť svoj postup do súladu so zákonom.

Podľa § 13 ods. 2 zák. č. 125/2006 Z.z. v prípade zistenia nedostatkov u kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, je inšpektor práce povinný vypracovať protokol a ten prerokovať so zamestnávateľom alebo ním povereným zamestnancom, alebo s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom. Inšpektor práce je povinný pri vypracúvaní protokolu prihliadať na vyjadrenia a doklady uplatnené alebo predložené kontrolovaným zamestnávateľom alebo kontrolovanou fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, počas výkonu inšpekcie práce do prerokovania protokolu.

Podľa § 14 ods. 1 zák. č. 125/2006 Z.z. protokol obsahuje označenie príslušného inšpektorátu práce, meno a priezvisko inšpektora práce, ktorý vykonal inšpekciu práce, označenie kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, miesto a čas vykonania inšpekcie práce, predmet inšpekcie práce, zistené porušenia predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv, podpis a vyjadrenie zamestnávateľa alebo ním povereného zamestnanca, alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, k zisteným porušeniam predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a k ďalším skutočnostiam uvedeným v protokole, stanovisko inšpektora práce k tomuto vyjadreniu, dátum vypracovania a dátum prerokovania protokolu, podpis inšpektora práce a odtlačok pečiatky. Protokol obsahuje aj vyjadrenie právnickej osoby alebo fyzickej osoby ku skutočnostiam uvedeným v protokole, ktoré sa jej týkajú, ak ide o vyšetrovanie udalosti uvedenej v § 7 ods. 3 písm. b). Ak bolo zistené porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania, protokol obsahuje aj čas, keď bolo porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania zistené, a ak boli preukázané, aj dohodnutú mzdu a dobu trvania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

Podľa § 12 ods. 2 písm. j) bod 3 zák. č. 125/2006 Z.z. na základe výsledkov inšpekcie práce a podľa závažnosti zistených skutočností je inšpektor práce oprávnený podať návrh na začatie konania o uložení pokuty podľa § 7 ods. 3 písm. j), § 19, 20 a osobitného predpisu.

17. Kompetencie a právomoci Inšpekcie práce sú dané osobitným právnym predpisom, ktorým je zák. č. 125/2006 Z.z., pričom hmotným, zachytiteľným výsledkom kontroly je Protokol o výsledku inšpekcie práce (ďalej aj ako „protokol“), ktorého obsahom je popis celého priebehu inšpekcie práce konkrétnym inšpektorom, s uvedením konkrétnych zistení a prijatím opatrení, ktoré sa v prípade existencie proklamovaného porušenia povinností zamestnávateľom demonštruje vo forme nariadenia Inšpektora práce a uloženia povinností zamestnávateľovi. V protokole zachytený výsledok inšpekcie je spolu s dodatkom k protokolu (§ 14 ods. 3 písm. a) zák. č. 125/2006 Z.z.) podkladom pre podanie návrhu na začatie konania o uložení pokuty.

Podľa § 16 ods. 5 zák. č. 125/2006 Z.z. fyzická osoba a právnická osoba je na požiadanie inšpektorátu práce alebo inšpektora práce povinná poskytnúť informácie potrebné na výkon inšpekcie práce, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

18. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že informácie, ktoré poskytli fyzické osoby 24.02.2016 boli zistené v súlade s postupom správnych orgánov podľa § 16 ods. 5 zák. č. 125/2006 Z.z. a v správnom konaní, ani v priebehu správneho súdneho konania neboli relevantne spochybnené, keď sťažovateľ nepredložil žiadny dôkaz, ktorým by obsah poskytnutých informácií (písomných informácií) spochybnil, keď všetky fyzické osoby, v súvislosti s vykonávanou kontrolou, podali podobné vysvetlenia k dôvodu svojej prítomnosti na pracovisku, preto je potrebné týmto odpovediam priznať relevanciu. Z obsahu odpovedí fyzických osôb v zápisniciach o podaní informácií, kasačný súd

nezistil, že by obsah zistení správnymi orgánmi, bol nedostatočný pre rozhodnutie vo veci a že je potrebné, aby sa fyzické osoby vyjadrili k ďalším okolnostiam, ktoré ani sťažovateľ bližšie nešpecifikoval. Zároveň sťažovateľ nepredložil žiaden dôkaz o tom, že by vysvetlenia fyzických osôb boli nesprávne alebo neúplne zachytené, pričom správnosť ich zápisu bola fyzickými osobami vlastnoručným podpisom potvrdená. Podľa kasačného súdu si správne orgány zabezpečili dostatočné podklady pre začatie správneho konania o uložení pokuty, ako aj pre vydanie správneho rozhodnutia vo veci.

19. Napokon ust. § 16 ods. 5 zák. č. 125/2006 Z.z. upravuje povinnosť akejkoľvek fyzickej osoby a právnickej osoby poskytnúť informácie potrebné na výkon inšpekcie práce. Ide teda aj o povinnosť každej fyzickej osoby nachádzajúcej sa na pracoviskách zamestnávateľa preukázať svoju totožnosť a vysvetliť dôvod svojej prítomnosti na pracovisku inšpektorovi práce, ak ho k tomu inšpektor práce vyzve. Získavanie týchto informácií nie je samoúčelné, ale nachádza svoj význam v procese posudzovania konkrétnej situácie, či táto je alebo nie je v súlade s dotknutými právnymi predpismi. Vzhľadom na vyššie uvedené a s prihliadnutím na charakter a účel protokolu, ako podkladového materiálu (ktorý okrem iného obsahuje aj informácie o zistených porušeníach predpisov), na základe ktorého je inšpektor práce oprávnený iniciovať správne konanie, považoval kasačný súd sťažnostný bod, týkajúci sa neprípustnosti použitia výpovedí z dôvodu ich získania pred začatím správneho konania, za nedôvodný.

20. Pokiaľ sťažovateľ poukazoval na potvrdenie o realizácii sponzoringu, vydané ZOM Prešov, občianske združenie ľudí so zdravotným postihnutím zo dňa 02.03.2016, z tohto vyplýva iba skutočnosť, že sťažovateľ vykonával pre túto organizáciu sponzoring v dňoch 23.2. - 24.02.2016. Vo vzťahu k fyzickým osobám, ktoré sa nachádzali na pracovisku neposkytuje žiadne informácie, ktoré by podporovali tvrdenie o výkone sponzoringu zo strany ďalších osôb. Takýto záver napokon nevyplýva z vysvetlení podaných fyzickými osobami prítomnými na pracovisku ani zo zápisnice o podaní informácie zamestnávateľom (sťažovateľom) zo dňa 24.02.2016. Vyššie uvedenými skutočnosťami sa krajský súd, ako aj správne orgány dostatočným spôsobom zaoberali, preto pokiaľ sťažovateľ v tejto súvislosti namietal aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, resp. preskúmaného rozhodnutia, tento sťažnostný bod považoval kasačný súd za nedôvodný.

Podľa § 21 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon. Ak sa má pri ústnom pojednávaní uskutočniť ohliadka, uskutočňuje sa ústne pojednávanie spravidla na mieste ohliadky.

21. Správny poriadok v § 21 ods. 1 ukladá správnejmu orgánu povinnosť nariadiť ústne pojednávanie, ak to ustanoví osobitný zákon alebo to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu. Ustanovenie § 21 ods. 1 správneho poriadku teda dáva správnejmu orgánu možnosť zväziť (ak osobitný zákon neustanovuje povinnosť nariadiť ústne pojednávanie), či k prejednaniu veci s ohľadom na jej povahu je potrebné nariadiť ústne pojednávanie. Je potrebné si uvedomiť, že správne konanie je spravidla ovládané zásadou písomnosti a neverejnosti. Ústne pojednávanie sa preto vo všeobecnosti v správnom konaní na rozdiel od súdneho konania nevyžaduje. Cieľom ústneho pojednávania v správnom konaní je predovšetkým zistiť skutočný stav veci, odstrániť rozpory medzi tvrdeniami viacerých účastníkov správneho konania, prípadne vykonať ohliadku resp. výsluch svedkov. Zákon o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní (zák. č. 125/2006 Z.z.) ako osobitný predpis povinnosť nariadiť ústne pojednávanie správnejmu orgánu v konaní o uložení pokuty za iný správny delikt neustanovuje.

22. V danom prípade ani podľa názoru kasačného súdu nebolo potrebné ústne pojednávanie nariadovať vzhľadom na vyjadrenia fyzických osôb, ktorých vyjadrenia boli prenesené resp. boli uskutočnené v rámci výkonu inšpekcie v špecifikovaných zápisniciach. Z takto získaných informácií nevyplývajú žiadne rozpory. Z tohto dôvodu nariadenie pojednávania nebolo potrebné.

23. Kasačný súd sa stotožnil so sťažnostným bodom, v ktorom sťažovateľ vytýkal krajskému súdu nezaobranie sa jeho návrhom na zníženie výšky uloženej pokuty 7.000 Eur (čím de facto vytýkal krajskému súdu vadu podľa § 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.). V danom prípade sťažovateľ v správnej žalobe podal návrh na zníženie výšky peňažného plnenia s odkazom na ust. § 192 S.s.p. (peňažná moderácia), avšak z tohto návrhu, ako aj jeho odôvodnenia nepochybne vyplýva, že žiada o zníženie výšky sankcie (t.j. o sankčnú moderáciu). Ust. § 198 S.s.p. upravuje možnosť tzv. sankčnej moderácie, pri ktorej správny súd môže za stanovených podmienok, na základe výsledkov ním vykonaného dokazovania a na návrh žalobcu buď zmeniť druh alebo výšku sankcie alebo upustiť od uloženia sankcie. Vo svojej podstate má takýto návrh žalobcu povahu žalobného návrhu podľa § 182 ods. 1 písm. h) S.s.p.

Podľa § 198 ods. 1 S.s.p. správny súd môže na základe výsledkov ním vykonaného dokazovania na návrh žalobcu rozsudkom

a) zmeniť druh alebo výšku sankcie, aj keď orgán verejnej správy pri jej uložení nevybočil zo zákonného rámca správnej úvahy, ak táto sankcia je neprimeraná povahe skutku alebo by mala pre žalobcu likvidačný charakter,

b) upustiť od uloženia sankcie, ak účel správneho trestania možno dosiahnuť aj samotným prejednaním veci.

24. Podstata sankčnej moderácie spočíva v tom, že v rámci správnu žalobou napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy výrok o vine za spáchaný priestupok, iný správny delikt alebo iné podobné protiprávne konanie zostane nezmenený, ale správny súd zmení v prospech žalobcu výrok o sankcii. Konkrétne dôjde k zmene tohto výroku buď vo vzťahu k druhu sankcie (správny súd uloží miernejšiu sankciu), alebo vo vzťahu k výške uloženej sankcie (správny súd uloží sankciu v menšej výmere), alebo k upusteniu od uloženia sankcie.

25. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že kasačný súd takéto oprávnenie nemá. Účinnosťou Správneho súdneho poriadku bolo v Slovenskej republike zavedené jednoinštančné správne súdnictvo. Z toho je možné preto vyvodiť záver, že Najvyšší súd SR v konaní o kasačnej sťažnosti v rámci súdneho prieskumu rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o správnej žalobe vo veciach správneho trestania, nemá obdobné oprávnenie ako krajský súd a súdnu úvahu krajského súdu o moderácii výšky pokuty nahradiť nemôže. Vo vzťahu k diskreícii súdu I. stupňa môže kasačný súd hodnotiť len skutočnosť, či krajský súd neprekročil zákonom stanovené medze správneho uváženia, či z nich nevybočil alebo voľné uváženie nezneužil a či je jeho súdna úvaha preskúmateľná. Kasačný súd v prejednávanom prípade nemohol vyššie uvedené kritéria hodnotiť vzhľadom na to, že sa krajský súd návrhom sťažovateľa na uplatnenie sankčnej moderácie vôbec nezaoberal. Z uvedených dôvodov kasačný súd dospel k záveru o potrebe zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, v ktorom bude úlohou krajského súdu starostlivo zvážiť návrh sťažovateľa o uplatnenie sankčnej moderácie a svoje závery náležite odôvodniť.

V.

26. Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že krajský súd porušil zákon v zmysle ustanovení § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., kasačná sťažnosť teda je dôvodná a preto kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie v súlade s ust. § 462 ods. 1 S.s.p.

Podľa § 462 ods. 1 S.s.p. ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.